

Justitiedepartementet

Yttrande över ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap SOU 2022:57

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkandet Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57).

Sammanfattning

Region Jönköpings läns sammanfattade synpunkter till remissens innehåll är följande.

- Region Jönköpings län anser att skyddade utrymmen inom regionernas vårdfastigheter i första ska hand användas för att bedriva vård.
- Region Jönköpings län är av uppfattningen att en beredskapsorganisation för räddningstjänst som baseras på civilplikt skulle utgöra en mycket viktig resurs i händelse av ett väpnat angrepp. Utredningens förslag om att personalvolymen inledningsvis ska uppgå till 3 000 civilpliktiga förefaller vara i underkant.
- Region Jönköpings län föreslår civilplikt med inriktning mot hälso- och sjukvård som kan avlasta regionernas verksamhet och därigenom frigöra resurser för att hantera ett förmodat större patientinflöde.
- Region Jönköpings län delar inte utredningens bedömning angående de frivilliga försvarsorganisationernas roll och förordar att civilpliktiga snarare än frivilliga bör utgöra grunden i skyddet av civilbefolkningen.
- En ny och detaljerad konsekvensanalys behöver genomföras avseende de förslag som regeringen går vidare med.

Synpunkter på förslaget

Den 24 februari 2022 inledde Ryssland ett anfallskrig mot Ukraina där ryska flygangrepp samt artilleri- och robotbeskjutning i stor omfattning riktats direkt mot den ukrainska civilbefolkningen. Den händelseutveckling som varit möjlig att beskåda i Sveriges närområde medför att det är av stor betydelse att det finns ett väl sammanhållet system för skydd för civilbefolkningen i Sverige. Mot bakgrund

av det försämrade säkerhetspolitiska läget är Region Jönköpings län positiv till utredningens ansats och uppdrag.

6.4 Skyddade utrymmen

Region Jönköpings län instämmer med utredningens bedömning avseende att det finns behov av att inrätta ett system för skyddade utrymmen som ett komplement till skyddsrum och en del av det samlade systemet för att skydda civilbefolkningen. När det gäller regionernas vårdfastigheter bedömer dock Region Jönköpings län att eventuella skyddade utrymmen i första hand behöver användas för att bedriva vård.

Vidare önskar Region Jönköpings län betona vikten av att arbetet med skyddsrum och skyddade utrymmen förenas med en robust och långsiktig mekanism för ersättning.

10.2 En statlig beredskapsorganisation för räddningstjänst ska förstärka skyddet av civilbefolkningen vid ett väpnat angrepp

Region Jönköpings län är av uppfattningen att en beredskapsorganisation för räddningstjänst, baserad på civilplikt, som är utbildad och dimensionerad för ett väpnat angrepp skulle utgöra en mycket viktig resurs. En beredskapsorganisation om inledningsvis 3 000 civilpliktiga förefaller dock vara underdimensionerad. Huruvida beredskapsorganisationen ska vara statlig eller om de kommunala räddningstjänsterna ska förstärkas har inte Region Jönköpings län någon tydlig uppfattning om då båda alternativen har sina för- respektive nackdelar.

10.2.3 Beredskapsorganisationens arbetsuppgifter

Region Jönköpings län delar utredningens bedömning att prehospitalt omhändertagande och ambulanssjukvård inte är lämpliga uppgifter för den föreslagna beredskapsorganisationen för räddningstjänst. Region Jönköpings län gör dock bedömningen att en civilplikt med inriktning mot hälso- och sjukvård samt en beredskapsorganisation med ett bredare uppdrag kan lösa uppgifter inom andra delar av regionernas verksamhet och därigenom frigöra resurser som kan nyttjas för att hantera ett förmodat större patientinflöde. Detta förutsätter dock att en civilplikt med inriktning mot hälso- och sjukvård är ändamålsenlig och kvalitetssäkrad, samt att personalen befinner sig vara lämplig. En civilplikt med inriktning mot hälso- och sjukvård bedöms även kunna stimulera till fortsatta studier vid universitet eller högskola med inriktning mot hälso- och sjukvård vilket i förlängningen möjligen kan bidra till att minska regionernas utmaningar med bemanningen i fredstid. Region Jönköpings län önskar således bidra med ytterligare en dimension till utredningens förslag.

Region Jönköpings län har därmed tagit fasta på att Riksdagen har uttalat att det är angeläget att göra en översyn av personalförsörjningen inom det civila försvaret som helhet, och att det samlade behovet av planlagd personal utgör grunden för hur personalförsörjningen bör utformas.

10.8 Frivilliga försvarsorganisationer bör utgöra grunden för en utökad medverkan av frivilliga i skyddet av civilbefolkningen

Region Jönköpings län delar inte utredningens bedömning angående de frivilliga försvarsorganisationernas roll avseende skyddet av civilbefolkningen. Detta då de frivilliga försvarsorganisationerna dels är ojämnt fördelade över Sveriges yta och dels kräver stora resurser från respektive organisation för rekrytering, utbildning, kvalitetssäkring samt vidmakthållande. Individuella och skriftliga avtal behöver dessutom upprättas och följas upp. Region Jönköpings län förordar därför att civilpliktiga snarare än frivilliga bör utgöra grunden i skyddet av civilbefolkningen.

11 Konsekvensanalys

Utredningens förslag kommer att få stora ekonomiska konsekvenser för kommuner och regioner och Region Jönköpings län förutsätter att den kommunala finansieringsprincipen tillämpas fullt ut. Region Jönköpings län anser att en ny och detaljerad konsekvensanalys behöver genomföras avseende de förslag som regeringen går vidare med. Region Jönköpings län önskar här återigen betona vikten en robust och långsiktig mekanism för ersättning.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rachel De Basso
Regionstyrelsens ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör